

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 550/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. septembra predbežne prerokoval sťažnosť R. Š., zastúpenej JUDr. Robertom Schuchmannom, Advokátska kancelária, Námestie M. R. Štefánika, 6, Komárno, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra a „*Krajského súdu Nitra*“ v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 302/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2014 doručená sťažnosť R. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 302/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti, ktorá bola koncipovaná ako doplnenie sťažnosti vo veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 6115/2014 (vybavená odložením podania z 26. júna 2014), a jej príloh a doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vo veciach sťažovateľky vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa podala okresnému súdu v auguste 2007 žalobu, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti na zaplatenie peňažnej sumy žalovanému – Krízové stredisko H. – z titulu náhrady mzdy. Vec bola vedená okresným súdom pod sp. zn. 10 C 302/2007.

Ďalej je okresným súdom vedené konanie pod sp. zn. 12 C 259/2007 o žalobe sťažovateľky, ktorou sa domáha určenia, že jej pracovný pomer u zamestnávateľa – Krízové stredisko H. – trvá.

Na návrh sťažovateľky okresný súd uznesením č. k. 10 C 302/2007-49 z 21. apríla 2008 prerušil konanie vedené pod sp. zn. 10 C 302/2007 (t. j. konanie o náhradu mzdy) do právoplatného skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 12 C 259/2007.

Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na to, že právoplatným skončením konania o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru (sp. zn. 17 C 4/2011) dôvody prerušenia namietaného konania v apríli 2012 zanikli a že okresný súd sa v konaní dopúšťa zbytočných prietahov. V tejto súvislosti uviedla, že v období od apríla 2012 sa konalo „len jedno pojednávanie v apríli 2013“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo R. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitostí v primeranej lehote zaručené v článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra a Krajského súdu Nitra v konaní vedenom pod spisovou značkou 10 C 302/2007 porušené bolo.

2. R. Š. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 4.000,- Eur, z ktorých je Okresný súd Nitra povinný zaplatiť 2.500 Eur a Krajský súd Nitra v sume 1500,- Eur oba súdy do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu Nitra sa v konaní vedenom pod spisovou značkou 10 C 302/2007 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

4. Okresný súd Nitra a Krajský súd Nitra sú povinný nahradiť R. Š. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktorú je povinný Okresný súd Nitra povinný vyplatiť na účet advokáta Judr. Roberta Schuchmana do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a prerokovanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 302/2007.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že posudzované konanie sa začalo v auguste 2007, od apríla 2008 bolo prerušené do právoplatného ukončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 12 C 259/2007.

Sťažovateľka namieta porušenie ňou označených základných a iných práv prieťahmi v posudzovanom konaní bez toho, aby uviedla podrobnejšie skutočnosti, ktoré mohli mať vplyv na posúdenie primeranosti dĺžky napadnutého konania.

Ústavný súd v tejto súvislosti na základe vlastnej rozhodovacej činnosti zistil, že sťažovateľka sa už viackrát so svojou sťažnosťou obrátila na ústavný súd. Z obsahu súdneho spisu sp. zn. I. ÚS 588/2012 ústavný súd zistil, že sťažovateľka využila aj sťažnosť

na priet'ahy v konaní, na ktorú podpredsedníčka okresného súdu odpovedala listom sp. zn. Spr. 2144/2012 z 10. septembra 2012, v ktorom oznámila, že jej s'ťažnosť považuje za nedôvodnú, keďže dôvody prerušenia konania naďalej trvajú aj po apríli 2012, keďže konanie, pre ktoré došlo k prerušeniu namietaného konania, dosiaľ nie je právoplatne skončené.

V súvislosti s prerušením napadnutého konania ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania spravidla nemožno dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto nečinnosť okresného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v konaní [mutatis mutandis konaní (napr. III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03, II. ÚS 3/00, I. ÚS 214/06)].

Ústavný súd ďalej v súčinnosti s okresným súdom zistil tieto podstatné skutočnosti pre posúdenie veci:

- a) súvisiace konanie vedené na okresnom súde (sp. zn. 12 C 259/2007), pre ktoré bolo prerušené napadnuté konanie, právoplatne skončilo rozsudkom sp. zn. 9 Co 298/2012 z 15. novembra 2012, ktorý bol doručený okresnému súdu 28. novembra 2012,
- b) okresný súd v súvislosti s nejasným podaním s'ťažovateľky na rozšírenie návrhu v napadnutom konaní ju uznesením z 20. decembra 2012 vyzval na jeho doplnenie, keďže neobsahovalo určitý a zrozumiteľný návrh. Na uvedené uznesenie s'ťažovateľka reagovala podaním doručeným okresnému súdu 22. januára 2013,
- c) na pojednávaní konanom 24. apríla 2013 s'ťažovateľka čiastočne vzala svoj návrh späť. Okresný súd konanie na uvedenom pojednávaní uznesením v časti zastavil

konanie a druhým výrokom rozhodol o trovách konania súvisiacich s čiastočným späťvzatím,

- d) sťažovateľka v máji 2013 vzniesla námietku zaujatosti proti zákonnej sudkyňi, v dôsledku čoho súd odročil pojednávanie a sťažovateľku uznesením zaviazal na náhradu trov zmareného pojednávania protistrane v sume 15 €, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie,
- e) sťažovateľka podala odvolanie aj proti písomnému vyhotoveniu uznesenia o čiastočnom späťvzatí návrhu, ako aj o povinnosti náhrady trov konania v septembri 2013,
- f) okresný súd uznesením z 15. júla 2014 pribral do konania znalca a zaviazal sťažovateľku zložiť preddavok na úhradu trov znaleckého dokazovania, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní existovala zákonná prekážka (prerušenie konania), ktorá trvala do 28. novembra 2012. V súvislosti s podaním sťažovateľky na rozšírenie svojho návrhu bola okresným súdom vyzvaná na odstránenie nedostatkov podania uznesením z 20. decembra 2012, pričom tieto nedostatky sťažovateľka odstránila podaním doručeným 22. januára 2013. Okresný súd pripustil zmenu návrhu uznesením z 23. januára 2013. V súvislosti s procesnou aktivitou sťažovateľky podľa opísaného bodu d) odôvodnenia tohto rozhodnutia bolo potrebné súdny spis predložiť krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, súdny spis sa nachádzal na odvolacom súde približne jeden mesiac (od 11. novembra 2013 do 20. decembra 2013). V súvislosti s rozhodovaním o podanom odvolaní sťažovateľky podľa bodu e) odôvodnenia tohto rozhodnutia sa súdny spis nachádzal na krajskom súde približne štyri mesiace (od 21. januára do 14. mája 2014). Sťažovateľka tiež podala odvolanie proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o ustanovení znalca a povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania z 15. júla 2014, o ktorom rozhodol okresný súd 20. augusta 2014.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani

štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľkiných uplatnených procesných právach bolo potrebné zohľadniť pri posúdení postupu okresného súdu.

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovел (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že nemožno pri posudzovaní zbytočných priet'ahov v konaní vychádzať len zo skutočnosti, že napadnuté konanie trvá viac ako sedem rokov (návrh bol podaný v auguste 2007 a sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 11. júla 2014, pozn.), ale je potrebné dĺžku napadnutého konania vnímať v kontexte existencie zákonnej prekážky (prerušené konanie od 21. apríla 2008 do 28. novembra 2012), ktorá trvala približne štyri a pol roka, a tiež procesných úkonov sťažovateľky, ktoré napadnuté konanie predĺžili približne o ďalší polrok. Vo svetle uvedených skutočností doterajší priebeh napadnutého konania v úsekoch, keď neexistovala zákonná prekážka a nebolo potrebné rozhodovať o odvolaniach sťažovateľky, nenasvedčuje, že by okresný súd bol v pričítateľnom období nečinný, respektíve že by bolo možné konštatovať jeho neefektívny postup, preto dospel k záveru, že je potrebné sťažnosť sťažovateľky smerujúcu proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní odmietnuť, keďže nezistil žiadnu možnosť porušenia označených práv, ktorých reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, a preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľka petit svojej sťažnosti formulovala tak, že navrhla ústavnému súdu, aby vyslovil porušenie označených práv aj postupom „*Krajského súdu Nitra v konaní vedenom pod spisovou značkou 10 C 302/2007*“.

Preskúmaním obsahu sťažnosti ústavný súd dospel k zisteniu, že sťažovateľka v odôvodnení a ani v petite sťažnosti neuviedla spisovú značku konania pred krajským súdom, v ktorom malo dôjsť k porušeniu jej označených práv. Navyše je zrejmé, že k prieťahom v postupe krajského súdu v súčasnosti, ale ani v čase podania sťažnosti nemohlo dochádzať, keďže súdnym spisom v rozhodnom a aj v čase tohto rozhodnutia disponoval okresný súd.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť neobsahuje jasný a zrozumiteľný petit ako východisko pre rozhodnutie ústavného súdu, čo je jednou zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že sťažovateľka taktiež riadne neodôvodnila svoju sťažnosť, pretože z informácií uvedených v sťažnosti nie je možné posúdiť, či sťažovateľka účinne využila všetky právne prostriedky, ktoré jej na ochranu označených práv v súvislosti s napadnutým postupom krajského súdu poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) v ustanoveniach § 62 a nasl., teda či splnila procesný predpoklad prípustnosti svojej sťažnosti v tejto časti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Navyše, odôvodnenie sťažnosti vo vzťahu k postupu krajského súdu ako celok je kusé a lakonické.

Ústavný súd pripomína, že takéto nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011).

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec uvedeného ústavný súd upozorňuje sťažovateľku na to, že v prípadoch namietaného porušenia označených práv v súlade so svojou judikatúrou (obdobne IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08, III. ÚS 207/2011) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne to platí aj vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. dohovoru) len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo, alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd by aj v prípade odstránenia nedostatkov petitu vo vzťahu k napadnutému konaniu pred krajským súdom sťažnosť v tejto časti musel vyhodnotiť ako zjavne neopodstatnenú a odmietnuť ju z uvedeného dôvodu (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľke obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní na okresnom súde dochádzalo k zbytočným prieťahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014